

Uddannelse & job

UU Bornholm har i dette kompendie et forslag til undervisningsforløb i det obligatoriske emne uddannelse og job til brug i indskolingen

0. – 3. klasse

Uddannelse og job i indskolingen

På UU Bornholm anbefaler vi, at arbejdet med det obligatoriske emne uddannelse og job opbygges på en måde, så eleverne gradvist får udvidet deres horisont i forhold til de mange muligheder og valg, der skal træffes.

I vil i det følgende støde på en række formuleringer af spørgsmål, der sikrer, at eleverne får reflekteret over de oplevelser som de får, da det ved forskning er bevist, at det er ved refleksionen, at den enkelte elev bliver klogere på sig selv, og dermed de valg, der skal træffes.

Kompetencemål

Elever der deltager i efterstående forløb for 0. – 3. klasse vil opnå følgende kompetence mål:

Eleven kan beskrive egne drømme og forventninger

Eleven kan beskrive forskellige uddannelser og job

Eleven kan beskrive forskellige typer arbejde og arbejdsformer

Links

Fælles Mål, læseplan og praksisrettede inspirationsmaterialer til undervisningen i uddannelse og job

[HTTPS://EMU.DK/GRUNDSKOLE/UDDANNELSE-OG-JOB?B=T5](https://emu.dk/grundskole/uddannelse-og-job?B=T5)

Bornholms UddannelsesMesse (BUM) og Uge 47

[HTTP://BUM.DK/](http://bum.dk/)

0. klasse - Forældrebank

Der oprettes, i samarbejde med forældrene, en forældrebank.

Læreren beder forældrene beskrive, hvad de har af erfaringer med uddannelse og job. Læreren kontakter efterfølgende forældrene og beder dem om at komme på besøg i klassen og fortælle om deres arbejde eller uddannelse. Man er som forælder også velkommen til at komme og fortælle om et arbejde man tidligere har haft, men ikke har længere.

Der laves oplæg så eleverne hører om tre forskellige job eller uddannelse på en dag. Eleverne skal høre om flest mulige forskellige job og uddannelser og gerne alle forældre.

Efter dagens tre fortællinger, skal hver enkelt elev overveje, hvilket af de tre jobs, der lød mest interessant, hvorefter de hver især skal lave en tegning, der illustrerer det pågældende job. Eleverne fortæller hinanden i mindre gruppe eller i plenum, hvorfor det netop er det pågældende job, de har valgt at tegne.

1. klasse - Virksomhedsbesøg

Der arbejdes videre med forældrebanken, der blev lavet i 0. klasse.

Lærerne er i dialog med forældrene i forhold til at afdække, hvilke forældre der er på en arbejdsplads, der gerne modtager besøg af en 1. klasse.

Når man som lærer har et overblik over de tilgængelige arbejdspladser går man i gang med at forberede besøgene. Der besøges flest mulige virksomheder og hvert virksomhedsbesøg forberedes.

Forberedelse af virksomhedsbesøg med klassen

I 1. klasse kan et virksomhedsbesøg fx forberedes ved, at man taler om, hvad eleverne tror, at man laver på den arbejdsplads, der skal besøges.

Læreren fortæller det, som han/hun ved om arbejdspladsen og taler med eleverne om, hvad der kunne være spændende at få at vide om arbejdspladsen.

Ved fælles hjælp formuleres der en række spørgsmål med udgangspunkt i elevernes nysgerrighed, hjulpet på vej af lærerens viden. Det er altid interessant at få viden om følgende forhold:

- Hvilke forskellige jobfunktioner findes på arbejdspladsen
- Hvad laver de forskellige ansatte?
- Hvordan er de blevet det, de er i dag?
- Hvilke fag skal man synes er sjovt for at blive det de hver især er?
- Hvad skal man kunne trives med for at varetage de forskellige jobfunktioner?
- Hvad kræver det at varetage de forskellige jobfunktioner?

Læreren sikrer, at der bliver taget en række billeder på de forskellige virksomhedsbesøg.

Efter besøg

Billederne printes og læreren fordeler billederne, så hver elev får to billeder.

Eleverne skal hver især fortælle om den episode, der er på billedet:

De kan fortælle det, som de husker, når de ser billedet - det er lærerens opgave at spørge nærmere ind, hvis der er anledning til det.

Det er vigtigt at man som lærer husker at få spurgt den enkelte ind til, hvad de synes om besøget og hvorfor. Det er tilsvarende vigtigt, at man som lærer får spurgt, hvad eleven var mest begejstret for og hvad eleven brød sig mindst om.

Ovenstående spørgsmål skal meget gerne følges op med "Hvordan kan det være, at du synes, at det var det mest interessante/sjoveste/bedste..?" og "Hvordan kan det være, at du synes, at det netop var det, der var det kedeligste/mindst sjove/mindst interessante...?"

2. klasse – Skolen som arbejdsplads

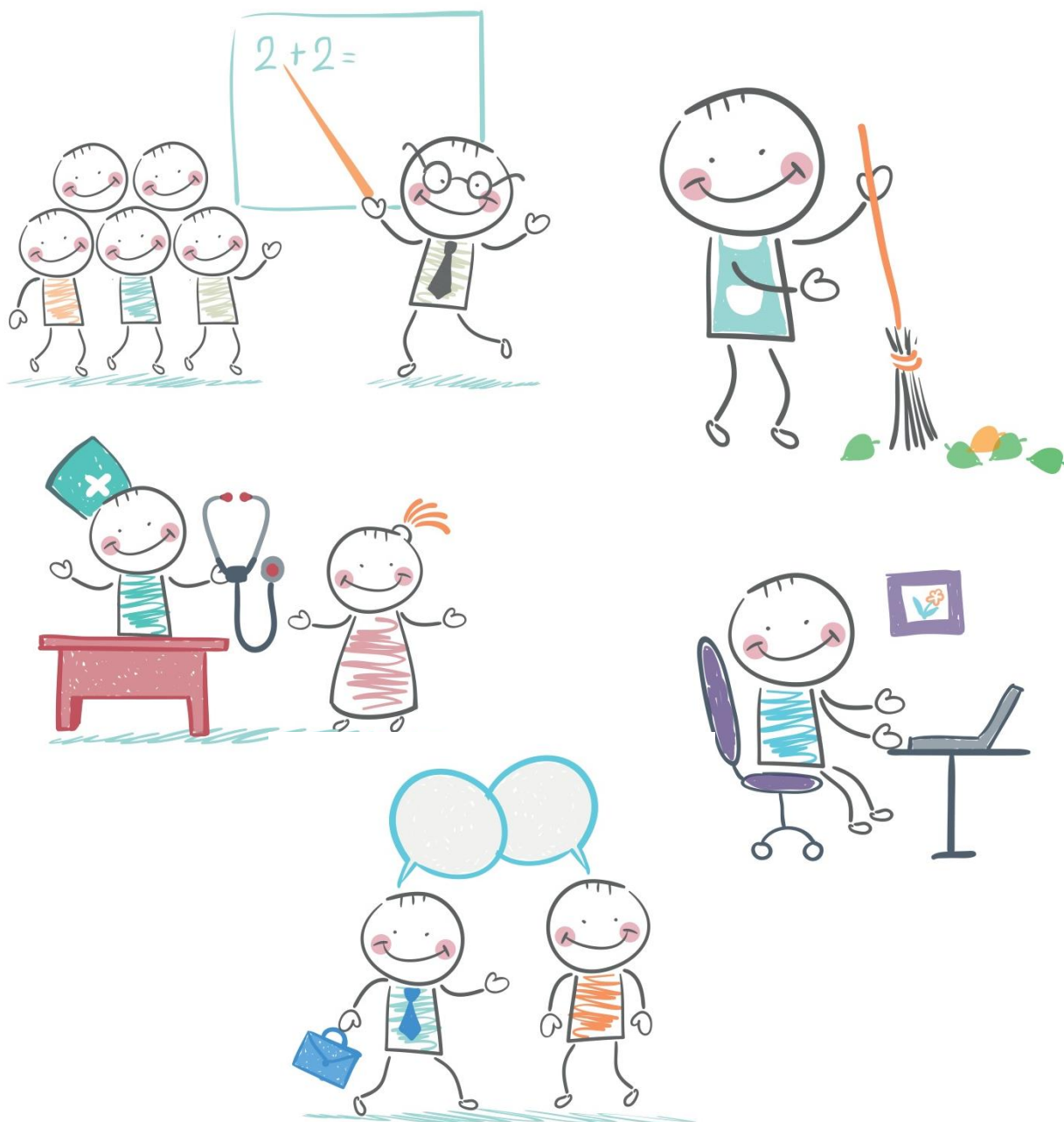
I anden klasse arbejdes der med skolen som arbejdsplads.

Med læreren som tovholder laves der i plenum et overblik over, hvilke forskellige jobfunktioner, der er på en skole.

I små grupper forbereder eleverne spørgsmål til forskellige interviews, som de skal rundt på skolen og lave.

Når eleverne har været rundt og interviewet de ansatte på skolen, skal hver gruppe fortælle resten af klassen, om det de hver især har lært om de forskellige faggrupper.

Det kan være en god idé, at eleverne har taget billeder af den de har interviewet og måske også af vedkommendes arbejdsituation. Billederne kan hjælpe eleven med at fortælle, hvad vedkommende laver, og samtidig vil eleverne i klassen bedre kunne forestille sig det pågældende job.

3. klasse - Café

Det er nu elevernes sidste år i indskolingen og de skal lave deres egen café.

Det enkelte lærerteam kan selv vurdere, hvor mange dage og timer de vil bruge på forløbet.

Eleverne skal arbejde kreativt – både i udformningen af café-konceptet, i arbejdet med udsmykningen af caféen, i arbejdet med invitationerne og ved fremstilling af det, der skal serveres i caféen.

Besøg på café

For at få inspiration og viden om at drive en café aftaler læreren et besøg på en café i nærområdet. Inden besøget skal eleverne have forberedt spørgsmål til caféens medarbejdere. De skal vide, hvilke jobtyper, der er i en café og hvad de hver især laver. De skal også gerne lære noget om drift og indretning.

Det er en god idé at forberede caféen på, at det er med det formål, at eleverne kommer.

Eksempler på spørgsmål eleverne kan stille ved virksomhedsbesøget:

- Hvad tid åbner/lukker caféen?
- Hvor mange mennesker kommer der om dagen?
- Hvilken slags mad, kager, drikkevarer serveres der?
- Hvor mange arbejder på caféen?
- Hvor mange forskellige jobfunktioner er der – hvad arbejder man med?
- Hvad er sjovt/irriterende ved arbejdet?
- Indretningen – hvordan ser der ud i caféen?
- Er alle velkomne, må man have sin hund med?
- Laves der underholdning - musik eller andet?

Spørg endelig om I må tage billeder ved besøget.

Efter besøg

Når I er tilbage i klassen, er det vigtigt, at I i fællesskab taler om de svar I fik på jeres spørgsmål.

Var der noget, der undrede nogen eller er der opstået nye spørgsmål efter besøget?

Lad hver elev tegne en tegning af noget, der har med besøget at gøre. Gerne med udgangspunkt i et af emnerne: maden, drikkevarerne, indretningen/udsmykningen, medarbejderne/jobfunktionerne, gæsterne.

Hæng tegningerne op i klassen ved siden af fotografierne fra café-besøget.

Udvikling af koncept til café

Start med kort at tale med eleverne om innovation og idéudvikling. Kom f.eks. ind på følgende:

- Hvad vil det sige at få en god idé?
- Har I prøvet at få en god idé til at gøre noget på en bedre måde?
- Ved I hvad en opfindelse er?
- Kender I nogle kendte opfindelser?
- Hvad gjorde vi, hvis der ikke var nogen, der fik nye idéer?

Eleverne skal herefter påbegynde idéudvikling til at skabe deres eget café-koncept. Hvordan skal jeres café være?

TIP

Beslut eventuelt på forhånd i lærergruppen, hvad caféen skal servere, så dette ikke er noget eleverne skal tage stilling til og have indflydelse på. Jeres beslutning kan hænge sammen med lærerressourcerne, mulighed for brug

af hjemkundskabslokalet, eller hvad I mener at kunne overskue i forhold til netop jeres gruppe elever og den tid, der er til rådighed. Nedton ambitionerne mht. hvad I kan nå at lave af mad: måske giver det mening for jer blot at lave noget af maden selv og købe resten.

Start med at fortælle eleverne, hvad I har besluttet i forhold til servering af mad og drikkevarer.

Fortæl herefter, at det er op til eleverne at bestemme, hvordan indretningen og udsmykningen skal se ud, og tal derefter med dem om, hvem I skal invitere.

Lav en fælles brainstorm i klassen. Fokus skal være på **indretningen, udsmykningen og gæsterne**, der skal inviteres. Alle idéer skrives op på tavlen.

Gruppearbejde

Del nu eleverne op i grupper á 4 eller 5, ud fra hvem, der arbejder godt sammen.

Hver gruppe skal nu lave et moodboard (en planche), hvor de skal vise deres idéer til, hvordan caféen kunne se ud (brug A1 eller A2 papir).

Til at starte med skal hver gruppe blive enige om, hvordan de synes hhv. indretningen og udsmykningen skal være, samt hvilke gæster, der skal inviteres – hvis det stod til dem!

Herefter skal de illustrere det på deres moodboard ved at tegne, skrive og klippe-klistre. Brug her evt. billedark (bilag) samt diverse ugeblade, aviser, kataloger fra BR, postkort osv.

Tal med eleverne om, at der er frit spil i udformningen af moodboardet, blot skal de huske at have alle tre fokusområder med (indretningen, udsmykningen og gæsterne)! Giv eksempler på café-koncepter, f.eks.:

- Halloween-uhygge
- Tøset Hello Kitty
- Dyr
- Fede biler
- Strand/sommer
- Science fiction
- Jul
- Seje superhelte
- Cowboy miljø
- Romantisk te-café

Fortæl også, at idéen med et koncept er, at det valgte tema / koncept skal gå igen i al den udsmykning, de laver. Hvis konceptet f.eks. er seje superhelte, så skal superhelte-temaet afspejle sig i kunsten på væggene, pynten på bordene, indretningen osv.

Husk at gøre eleverne opmærksomme på, at hver gruppe skal lave et *forslag* til, hvordan caféen kunne se ud – og at klassen i sidste ende skal stemme om, hvilket af forslagene, de

Udvælgelse af café-koncept.

Eleverne skal nu kort præsentere deres moodboards. Der afsættes ca. tre minutter til hver gruppe. Husk at komme omkring hver af de tre kategorier: indretningen, udsmykningen og gæsterne.

Når alle har præsenteret deres idéer, skal der stemmes om, hvilket café-koncept, der arbejdes videre med resten af ugen.

Hver elev har én stemme. Hvis I er bekymrede for, at eleverne kun stemmer på deres eget koncept, så giv eleverne to stemmer hver - de må her ikke stemme på det samme koncept to gange.

Notér evt. på et stort stykke papir (note-papir), hvad I er blevet enige om, hvis ikke det fremgår tydeligt af moodboardet, eller hvis I bliver enige om at lave kompromiser i forhold til det valgte café-koncept. Skriv også her, hvad slags mad og drikke, I skal servere, samt hvad tid fredag, caféen har åbnet, og hvem der skal komme som gæster.

Når dagen er gået, skal I have fundet et overordnet koncept for jeres café, som I kan arbejde videre med. På et senere tidspunkt går I i detaljer omkring den helt konkrete indretning og udsmykning.

Idéer til udsmykning:

- Billeder på væggen (tegninger, malerier) og andet vægpynt
- Skilt med caféens navn
- Perleplader til ophæng
- El-pærer i sjove farver
- Prisskilte i mange faconer
- Flotte menukort
- Dekorerede engangskopper/tallerkener
- Lysestager + andre småting til bordene
- Blomster af papir
- Balloner
- Dækkeservietter i A3 format

Invitationer

Forældre og evt. bedsteforældre skal have en invitation til at komme på besøg i caféen. Invitationen laves i samme koncept som selve caféen.

Madlavning

Tag klassen med i hjemkundskabslokalet. Start med at sikre, at alle er klar over, hvad I skal lave af mad. Del klassen op i mindre grupper eller par, så det giver mening i forhold til den mad, der skal laves.

Tal med eleverne om hygiejne, inden madlavningen påbegyndes. Kom bl.a. ind på, at der er skrappe krav om hygiejne, når man arbejder i et køkken og at det derfor er vigtigt, at der er pænt og rent, at alle vasker hænder osv.

Måske har I på forhånd besluttet jer for, at kun halvdelen af børnene går i hjemkundskabslokalet og laver mad, mens den anden halvdel afslutter arbejdet med udsmykningen eller påbegynder indretningen / udsmykningen af lokalet. Lad det være op til lærerressourcerne og børnegruppen. Husk at man sagtens "bare" kan lade aktiviteten i hjemkundskabslokalet være bagning af boller, og at man vælger at købe sig til resten (kage, suppe el andet).

Afslutningsvis skal caféen slå dørene op, for dem som børnene har inviteret.

Brug en lektion op til caféåbningen på at tale om penges værdi, mønttyper, byttepenge osv. så alle elever er forberedte på at kunne betjene kunder, tage i mod penge, give tilbage osv. Brug evt. hjemmesiden/spillet

WWW.PENGEBY.DK.

